

Vergaderjaar 2003–2004

29 200 IXB

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2004

Nr. 14

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 maart 2004

In antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Crone (PvdA) en Vendrik (GroenLinks) (zie bijlage), naar het doel waarop het kabinet zich in 2004 richt met betrekking tot het begrotingstekort, deel ik u het volgende mee.

Het Verdrag van Maastricht stelt helder: «Lidstaten zullen buitensporige tekorten vermijden.»

Bovendien hebben de toenmalige staatshoofden en regeringsleiders in 1997, in de Resolutie van de Europese Raad aangaande het Stabiliteits- en Groeipact, de lidstaten er uitdrukkelijk toe verbonden «onverwijld de begrotingsaanpassingen uit te voeren die zij noodzakelijk achten wanneer zij informatie ontvangen waaruit blijkt dat er een buitensporig tekort dreigt».

Mogelijke uitzondering

Bij het overschrijden van de referentiewaarde van 3% uit het Verdrag kan een begrotingstekort conform de regels van het Stabiliteits- en Groeipact als niet buitensporig worden aangemerkt als de overschrijding uitzonderlijk en tijdelijk en niet te ver afwijkend van 3% is.

- Uitzonderlijkheid
Het Stabiliteits- en Groeipact stelt dat de Europese Commissie een overschrijding als uitzonderlijk kan beschouwen bij een daling van het reële BBP met ten minste 2%. De Raad zal bij het besluit of al dan niet een buitensporig tekort bestaat, rekening houden met eventuele opmerkingen van de betrokken lidstaat dat een daling met minder dan 2% toch uitzonderlijk is. In de voorgenoemde Resolutie hebben de lidstaten zich er uitdrukkelijk toe verbonden geen beroep te doen op de clause van uitzonderlijkheid, tenzij zij een ernstige recessie doormaken, waarbij als referentiewaarde geldt een daling van het reële BBP van ten minste 0,75% op jaarbasis.

Naar huidige inzichten is in 2003 de economische groei uitgekomen op -0,8% en is het EMU-tekort net onder de grens van 3% gebleven. In 2004 dreigt het tekort zonder aanvullend beleid de grens van 3% te overschrijden. De economische groei in 2004 zal volgens het CPB-rapport van december 2003 naar verwachting uitkomen op 1%.

– Tijdelijkheid

Naast uitzonderlijkheid dient volgens het Verdrag sprake te zijn van tijdelijkheid om een tekort van meer dan 3% als niet-buitensporig te kunnen aanmerken. Zoals u gemeld bij brief van 1 maart liggen de EMU-tekorten die voor 2003 en 2004 zijn genotificeerd aan de Europese Commissie net onder de grens van 3%.¹ Zonder aanvullend beleid zou het tekort in 2004 naar verwachting de grens uit het Verdrag van Maastricht overschrijden. Vervolgens zou ook het tekort in 2005 boven de grens van 3% uitkomen, als gevolg van de doorwerking van de verslechtingen van het budgettaire beeld in 2003 en 2004.

Conclusie

In het licht van het Verdrag en het Stabiliteits- en Groeipact zal Nederland de nu aanwezige dreiging van een EMU-tekort van meer dan 3% in 2004 afwenden. Dat is, mede met het oog op het belang van gezonde overheidsfinanciën en de aankomende lasten als gevolg van de vergrijzing, de doelstelling van het kabinet. Hierbij is van belang dat het beleid, dat het kabinet u in de Voorjaarsnota zal presenteren, niet alleen de situatie voor 2004 zal verbeteren, maar tevens een gunstig effect heeft op het tekort in 2005. Het op zijn beloop laten van de budgettaire verslechtingen vergroot, zoals het verleden heeft laten zien, de aanpassingslasten in de toekomst en brengt het functioneren van de overheid en de Nederlandse economie schade toe.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

¹ «Notificatie van Nederland aan de Europese Commissie over het EMU-saldo en de EMU-schuld», brief d.d. 1 maart. Kamerstukken 2003–2004, 29 200 IXB, nr. 12, Tweede Kamer.

Aan de minister van Financiën

Den Haag, 2 maart 2004

De leden Crone (PvdA) en Vendrik (GroenLinks) van de vaste commissie voor Financiën hebben zich n.a.v. berichten in de media over de laatste ministerraadsvergadering tot de Voorzitter van de Tweede Kamer en de voorzitter van de vaste commissie voor Financiën gewend met het volgende verzoek:

«Het kabinet heeft bij monde van de fungerend premier G. Zalm afgelopen dagen duidelijk gemaakt dat het kabinet het financieringstekort ook dit jaar 2004 onder de 3% wil houden, en wil terugbrengen tot 2.9%. De argumentatie is dat dit noodzakelijk is vanwege het Stabiliteitspact. Het is echter de vraag of dit juist is: het pact biedt ruimte om bij een recessie van 0.75% of meer te kiezen voor een langzamer aanpassingspad. Ik zou via u aan het kabinet willen vragen toe te lichten welke beleidskeuze is gemaakt afgelopen vrijdag, dus op welk doel richt het kabinet zich in 2004.

Op basis van de brief zal ik overwegen een debat hierover aan te vragen.

Gelet op het reces vraag ik u of via deze mail aan mijn verzoek kan worden voldaan, of dat ik hiertoe moet vragen deze week een procedurevergadering van de VC Financiën bijeen te roepen.»

De vaste commissie voor Financiën heeft besloten aan het verzoek van de leden Crone en Vendrik te voldoen en u te verzoeken uiterlijk op maandag 8 maart 2004 te 12.00 uur aan de Kamer een brief toe te sturen waarin u op het gestelde in het verzoek van de leden Crone en Vendrik reageert.

Bij dezen breng ik u dat verzoek over.

De Griffier van de vaste commissie voor Financiën
R. F. Berck